

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 20 päivänä huhtikuuta 2021

319/2021

Maa- ja metsätalousministeriön asetus vapaaehtoisesta eläinten terveystarkastuksesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (76/2021) 12 §:n 4 momentin ja 13 §:n 3 momentin nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään eläintautilain (76/2021) 12 §:ssä tarkoitetusta vapaaehtoisesta terveystarkastuksesta kalojen bakteeriperäisen munuaistaudin (*BKD-tauti*) sekä mädäntautin ja caprine arthritis-encephalitis -taudin (*CAE-tauti*) valvomiseksi. Asetuksessa annetaan myös tarkemmat säännökset terveystarkastukseen sisältyvistä velvoitteista, kielloista, ehdoista ja rajoituksista, siitä, kuinka pitopaikat jaetaan eläintautilain 12 §:ssä tarkoitettuihin terveystarkastusluokkiin sekä eläintautilain 13 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) *lohikaloilla* *Salmonidae*-heimoon kuuluvia vesieläimiä;
- 2) *sisävesialueella* järviä, lampia, sellaisia osia joista ja niiden suistoista, joihin merialueen vaelluskalat eivät voi nousta tai joihin noustakseen niiden on ohitettava vähintään kaksi nousuestettä kalatietä pitkin, sekä pitopaikkoja, joihin tuleva vesi otetaan mainituilta vesialueilta tai jotka käyttävät pohjavettä tai sulamisvesiä;
- 3) *lammaseläimellä* eläintä, joka kuuluu johonkin sukuun *Ovis* kuuluvista sorkkaeläinten lajeista, sekä näiden lajien risteytyksenä syntynyttä jälkeläistä; sekä
- 4) *vuohieläimellä* eläintä, joka kuuluu johonkin sukuun *Capra* kuuluvista sorkkaeläinten lajeista, sekä näiden lajien risteytyksenä syntynyttä jälkeläistä.

Mitä tässä päätöksessä määrätään kaloista, tarkoittaa myös kalojen sukusoluja.

Tässä asetuksessa käytetään myös eläintautilain 3 §:n ja eläinterveyslainsäädännön 4 artiklan määritelmiä.

319/2021

3 §

Vapaaehtoisen terveystarkastuksen toteuttaminen

Vapaaehtoista terveystarkastusta voidaan toteuttaa:

- 1) BKD-taudin valvomiseksi sellaisessa sisävesialueella sijaitsevassa pitopaikassa, jossa kasvatetaan lohikaloja istutettaviksi taikka siirrettäviksi toiseen pitopaikkaan jatkokasvatusta varten; sekä
- 2) maedi-visnan ja CAE-taudin valvomiseksi pitopaikassa, jossa pidetään lammas- tai vuohieläimiä.

4 §

Ilmoitukset ja kirjanpito

Toimijan tulee pitää kirjaa pitopaikassa suoritetuista terveystarkastuksista ja näytteenotoista sekä näytteiden tutkimustuloksista. Kirjanpito on säilytettävä vähintään siihen asti, kun toimija eroaa terveystarkastuksesta ja se on pyynnöstä esitettävä eläinterveysviranomaiselle.

2 luku

Vapaaehtoinen BKD-taudin valvonta

5 §

BKD-valvontaan liittyvät tarkastukset, näytteenotto ja näytteiden tutkittavaksi lähettäminen

Toimijan on huolehdittava, että pitopaikassa, jossa toteutetaan vapaaehtoista terveystarkastusta BKD-taudin valvomiseksi (*BKD-valvonta*), kunnaneläinlääkäri suorittaa taudin valvomiseksi kerran vuodessa tarkastuksen. Jos pitopaikka on luonnonravintolammikko tai hautomo, tarkastus voidaan suorittaa myös muussa paikassa kuin pitopaikassa ja saman omistajan pitopaikkoja koskevat tarkastukset voidaan yhdistää yhdeksi tarkastukseksi. Toimijan on lisäksi huolehdittava, että kaloista otetaan 2 momentissa tarkoitettut näytteet valvottavan taudin varalta ja että näytteet lähetetään tutkittaviksi viralliseen eläinterveyslaboratorioon.

Tarkastuksen yhteydessä on taudille alttiiseen lajiin kuuluvista pitopaikan kaloista otettava näytteitä tutkittaviksi BKD-taudin varalta. Tarkastuksen yhteydessä voidaan kuitenkin sopia, että toimija huolehtii näytteiden ottamisesta ja lähettämisestä muuna ajankohdana, jos tämä on tarkoituksenmukaisempaa taudin seurannan kannalta. Näytteitä ei oteta, jos pitopaikka on luonnonravintolammikko. Tarkastuksen yhteydessä on myös selvitettävä, onko pitopaikassa noudatettu 1 momentissa sekä 6 ja 7 §:ssä säädettyjä velvoitteita.

6 §

BKD-taudista ilmoittaminen

BKD-valvontaan sitoutuneen toimijan on ilmoitettava välittömästi kunnaneläinlääkärille, jos pitopaikan lohikaloissa on BKD-tautiin viittaavia oireita tai pitopaikassa muusta syystä epäillä tai todetaan esiintyvän mainittua tautia.

Toimija ei saa luovuttaa 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa lohikaloja muihin BKD-valvontaan kuuluviin pitopaikkoihin.

7 §

Lohikalojen hankkiminen pitopaikkaan

Pitopaikkaan, jossa toteutetaan BKD-valvontaa, saadaan hankkia:

- 1) lohikaloja vain sellaisesta pitopaikasta, jossa toteutetaan BKD-valvontaa ja joka luokitellaan 8 §:ssä tarkoitettuun terveystuokkaan 1;
- 2) luonnonvaraisia lohikaloja vain, jos se, ettei niillä ole BKD-tautia, on varmistettu karanteenissa pyyntipaikan tautitilanteeseen nähden riittävillä tutkimuksilla.

Pitopaikkaan saadaan lisäksi hankkia lohikaloja sellaisesta toisessa valtiossa sijaitsevasta pitopaikasta, joka täyttää valvonnan kohteena olevan taudin esiintymistä ja taudin valvontaa koskevat edellytykset, jotka vastaavat terveystuokkaan 1 kuulumiselle tässä asetuksessa säädettyjä edellytyksiä tai joka sijaitsee alueella, jolle Euroopan komissio on myöntänyt tautivapaan aseman.

8 §

BKD-valvontaan liittyvä terveystuokitus

Pitopaikat, joissa toteutetaan BKD-valvontaa, jaetaan seuraaviin terveystuokkiin:

- 1) BKD-taudista vapaat pitopaikat;
- 2) pitopaikat, joissa BKD-taudin riski on hallittu;
- 3) muut BKD-valvontaan kuuluvat pitopaikat.

Pitopaikka luokitellaan terveystuokkaan 1, jos:

- 1) pitopaikassa ei ole aiemmin esiintynyt BKD-tautia taikka siitä on BKD-taudin hävittämiseksi poistettu kalat, joissa tautia on todettu tai jotka ovat altistuneet BKD-taudille, ja kyseisten kalojen kasvatusaltaat on käsitelty siten, ettei niistä aiheudu BKD-taudin leviämisen vaaraa;

- 2) pitopaikassa on toteutettu BKD-valvontaa vähintään kahden välittömästi edeltäneen vuoden ajan eikä siinä ole tänä aikana esiintynyt BKD-tautia;

- 3) pitopaikassa on vähintään kahden välittömästi edeltäneen vuoden ajan noudatettu 5–7 §:ssä säädettyjä velvoitteita ja rajoituksia; sekä

- 4) pitopaikan vedenottoaikan läheisyydessä mahdollisesti sijaitsevista pitopaikoista ja mainitun paikan läheisyydessä elävistä luonnonvaraisista kaloista aiheutuva taudin leviämisenriski ei ole merkittävä.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetty kahden vuoden vähimmäisaika ei kuitenkaan koske pitopaikkaa, joka on juuri ennen luokittelua ollut kokonaan tyhjillään kaloista ja vedestä pitopaikan puhdistamista ja desinfiointia seuraavien vähintään kuuden viikon ajan, edellyttäen, että pitopaikkaan on hankittu uusia kaloja vain 7 §:ssä tarkoitettulla tavalla ja että kalat on siirron jälkeen tutkittu BKD-taudin varalta.

Pitopaikka luokitellaan terveystuokkaan 2, jos:

- 1) pitopaikassa ei ole aiemmin esiintynyt BKD-tautia tai siitä on BKD-taudin hävittämiseksi poistettu kalat, joissa tautia on todettu tai jotka ovat altistuneet BKD-taudille, ja kyseisten kalojen kasvatusaltaat on käsitelty siten, ettei niistä aiheudu BKD-taudin leviämisen vaaraa;

- 2) pitopaikassa toteutetaan BKD-valvontaa eikä siinä tietävästi esiinny BKD-tautia;

- 3) pitopaikassa noudatetaan 4–6 §:ssä säädettyjä velvoitteita ja rajoituksia; sekä

- 4) pitopaikan vedenottoaikan läheisyydessä mahdollisesti sijaitsevista pitopaikoista ja mainitun paikan läheisyydessä elävistä luonnonvaraisista kaloista aiheutuva taudin leviämisenriski ei ole merkittävä.

Muussa kuin 2–4 momentissa tarkoitettussa tapauksessa pitopaikka luokitellaan terveystuokkaan 3.

Vapaaehtoinen maedi-visnan ja CAE-taudin valvonta

9 §

Maedi-visna-valvontaan liittyvät tarkastukset, näytteenotto ja näytteiden tutkittavaksi lähettäminen

Toimijan on huolehdittava, että pitopaikassa, jossa toteutetaan vapaaehtoista terveysvalvontaa maedi-visnan ja CAE-taudin valvomiseksi (*maedi-visna-valvonta*), kunnan-eläinlääkäri käy säännöllisesti tarkastamassa yli 12 kuukauden ikäiset lammask- ja vuohieläimet, ottaa niistä samalla näytteitä maedi-visnan ja CAE-taudin varalta sekä lähettää näytteet tutkittaviksi viralliseen eläinterveyslaboratorioon.

Tarkastus- ja näytteenottokäyntejä on tehtävä:

- 1) viisi siten, että käyntien välillä on 12–18 kuukautta; sekä
- 2) tämän jälkeen säännöllisesti 32–38 kuukauden välein.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa säädetystä poiketen tarkastus- ja näytteenottokäyntejä on kuitenkin tehtävä 12–18 kuukauden välein kaksi, jos pitopaikka on uusi tai kokonaan tyhjennetty lammask- ja vuohieläimistä ja sen jälkeen puhdistettu ja desinfioitu ja jos pitopaikassa on näytteenoton aloittamiseen saakka noudatettu 10 §:ssä säädettyjä kieltoja ja rajoituksia.

Tarkastuksen yhteydessä on pitopaikan yli 12 kuukauden ikäisistä lammask- ja vuohieläimistä otettava verinäytteitä tutkittaviksi maedi-visnan ja CAE-taudin varalta. Tarkastuksen yhteydessä on myös selvittävä, onko pitopaikassa noudatettu 10 ja 11 §:ssä säädettyjä velvoitteita.

10 §

Eläinten, alkioiden ja sukusolujen siirtäminen pitopaikkaan ja yhteydet muihin eläimiin

Pitopaikkaan, jossa toteutetaan maedi-visna-valvontaa, saadaan siirtää lammask- ja vuohieläimiä sekä niiden alkioita ja sukusoluja:

- 1) toisesta maedi-visna-valvontaan kuuluvasta, terveysluokkaan 1 luokitellusta pitopaikasta;
- 2) väliaikaisessa käytössä olevasta pitopaikasta, jos kyse on sieltä palaavista tai 1 kohdassa tarkoitettusta pitopaikasta lähtöisin olevista lammask- tai vuohieläimistä, jotka eivät ole välillä päässeet kosketuksiin muusta kuin terveysluokkaan 1 luokitellusta pitopaikasta peräisin olevien lammask- ja vuohieläinten kanssa;
- 3) toisesta valtiosta, jos toimija voi osoittaa, että mainittujen eläinten taikka alkioiden tai sukusolujen luovuttajaeläinten pitopaikka täyttää maedi-visnan ja CAE-taudin esiintymistä ja tautien valvontaa koskevat edellytykset, jotka vastaavat terveysluokkaan 1 kuulumiselle tässä asetuksessa säädettyjä edellytyksiä.

Pitopaikan eläimiä ei saa laitumilla tai muutoinkaan päästää kosketuksiin muusta kuin terveysluokkaan 1 luokitellusta pitopaikasta peräisin olevien lammask- ja vuohieläinten kanssa.

11 §

Maedi-visna-valvontaan liittyvä terveysluokitus

Pitopaikat, joissa toteutetaan maedi-visna-valvontaa, jaetaan seuraaviin terveysluokkiin:

- 1) maedi-visnasta ja CAE-taudista vapaat pitopaikat;
- 2) pitopaikat, joissa maedi-visnan ja CAE-taudin riski on hallittu; sekä
- 3) muut maedi-visna-valvontaan kuuluvat pitopaikat.

Pitopaikka luokitellaan terveystuokkaan 1, jos:

1) pitopaikassa on noudatettu tarkastus- ja näytteenottokäyntejä koskevia 9 §:n säännöksiä ja tehty 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuista käynneistä vähintään kolme tai, 9 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, vähintään yksi käynti;

2) pitopaikassa on näytteenoton aloittamisesta lähtien noudatettu 10 §:ssä säädettyjä kieltoja ja rajoituksia; sekä

3) edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla käynneillä otettujen näytteiden laboratoriotutkimukset on suoritettu eikä pitopaikassa esiinny maedi-visnaa tai CAE-tautia.

Pitopaikka luokitellaan terveystuokkaan 2, jos:

1) pitopaikassa noudatetaan tarkastus- ja näytteenottokäyntejä koskevia 9 §:n säännöksiä;

2) pitopaikassa noudatetaan 10 §:ssä säädettyjä kieltoja ja rajoituksia; sekä

3) pitopaikassa ei tiettävästi esiinny maedi-visnaa tai CAE-tautia.

Muussa kuin 2–3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa pitopaikka luokitellaan terveystuokkaan 3.

4 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 21 päivänä huhtikuuta 2021.

13 §

Siirtymäsäännökset

Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti BKD- tai maedi-visna-valvonnassa myönnetty terveystuokka katsotaan tämän asetuksen mukaiseksi terveystuokaksi.

Helsingissä 13.4.2021

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin